Юрія Федьковича та 80-річчю заснування ЮНЕСКО (21–25 жовт. 2025 р., м. Чернівці) / за заг. ред. І. І. Бойчук. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. С. 695 URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13810

5. Повалій Т. Л., Бойко О. П., Котенко О. О. *Іміджелогія та брендинг у соціокультурній діяльності*: навч. посіб. Сумський державний університет, 2024. 145 с. URL: https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0059509.pdf

6. Сувейка В., Бойчук І. Творчість і самопізнання: авторська музика як психотерапевтична практика. *Мистецтво як культурно-освітній бренд: проблеми і пріоритети розвитку* : зб. матеріалів ІІ Міжнар. симпозіуму, присвяч. 150-річчю заснування Чернівецького нац. ун-ту ім. Юрія Федьковича та 80-річчю заснування ЮНЕСКО (21–25 жовт. 2025 р., м. Чернівці) / за заг. ред. І. І. Бойчук. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. С. 579–584 URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13810

7. Холодницька А. В. Актуальні тенденції розвитку креативних індустрій в Україні в умовах глобалізації. Економіка і суспільство. 2018. Вип. 14. С. 151–157.

8. Чемерис Г. Ю. *Брендування та віртуальний імідж провайдерів мистецької освіти.* Цифрові трансформації в освіті, культурі та мистецтві: нові можливості й виклики : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 15–16 квітня 2021 р.). Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. С. 106-109.

9. Cairns, Graham. *Hybrid Artworks*. In: El arquitecto detrás de la cámara: una visión espacial del cine. Abada Editores, Madrid, 2007. pp.102–138. ISBN 978-8496-258-90-7. http://www.abadaeditores.com/libro.php?l=138

УДК 78.03:316.722(477.85)
ORCID iD: https://orcid.org/0000-0003-1201-5421
ORCID: 0000-0002-5333-1458

БУКОВИНА У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ – ДОСВІД ТРАДИЦІЙ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Вишпінська Я.М., кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музики
Мокрогуз І.М., кандидат мистецтвознавства, доцент,

доцент кафедри музики
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича

Ключові слова: Буковина, полікультура, поліетнічне середовище, музична культура, фестиваль «Буковинські зустрічі».

Вступ. Сучасний глобалізований світ активно розвиває процеси культурної мобільності, транскордонного обміну і взаємодії, особливо це набуває актуальності стосовно збереження локальної культурної ідентичності в регіонах, які в Україні мають яскраво виражений полікультурний характер: Закарпаття, Буковина, Поділля, Галичина та ін. Буковинський край в історико-культурному контексті завжди вирізнявся досить насиченим етнічним складом, що у поліетнічному і культурному вимірі здобув досвід співжиття багатьох народів у єдиному полікультурному середовищі. Слід зазначити, що саме через мистецтво яскраво проявилися національні особливості міжкультурної комунікації, яка через збереження регіональної музичної спадщини в повному обсязі транслює і відображає різноманіття музичної культури як цінності самопрезентації кожної національної гілки в поліетнічному складі населення краю. Буковина як полікультурний регіон із багатими музично-фольклорними традиціями стала важливим об'єктом наукових досліджень у галузях етномузикології, педагогіки, культурології та краєзнавства. Упродовж XIX–XXI століть буковинські науковці здійснювали систематичне вивчення музичної культури українців, румунів, євреїв, поляків, німців та інших етнічних груп, що проживали на території краю. Їхні праці заклали наукові основи сучасної музично-краєзнавчої і полікультурної діяльності, вони стали важливим методологічним підґрунтям для дослідження музичної культури в умовах поліетнічного культурного середовища. Виділимо дослідження С.Воробкевича, Ю.Федьковича, М.Богайчука, Я.Вишпінської, Н.Ганнусенко, К.Демочко, О.Залуцького, А.Кушніренка, Т.Мацейків, О.Михайличенко, О.Рудницької, Г.Філіпчука, Н.Філіпчук та інших науковців.

Основний виклад матеріалу. Склад населення Буковини від австрійського періоду (з 1774-1775 рр.) і до сьогодні має високу поліетнічну щільність. Історично це край українців (русинів) та молдован (румунів), де з часом значно зросла частка німців, євреїв та поляків, особливо в містах, формуючи унікальну мультикультурну спільноту, що сьогодні трансформувалася у переважання українського етносу [1]. Досить неоднозначними були румунський та совєтський періоди життя краю, де владою культивувалися шовіністичні цілі. Щодо сучасності, то згідно перепису населення у 2001 році українці: становлять абсолютну більшість населення Чернівецької області (близько 75%), румуни та молдавани: друга за чисельністю група (разом близько 20%), що компактно проживає в південних районах області; росіяни: їхня частка суттєво скоротилася внаслідок міграційних процесів; інші: незначні групи

євреїв, поляків, білорусів та інших національностей продовжують жити в краї, зберігаючи його традиційну мультикультурність. Це питання розкрите у дослідженні О. Сухомлинова «Буковина як пограниччя культур» [2].

Варто наголосити, що для буковинців було характерним володіння кількома крайовими мовами. Така ідентифікація себе тільки додавала вмінь і навичок спілкування в соціумі, багатомовність стала виразником сталого розвитку. «Професор Казімєж Фелешко, вказує О. Сухомлинов, у своїх наукових розвідках неодноразово наводив Буковину, як приклад для інших регіонів Європи з її інтеграційними тенденціями. Людина – як пише К. Фелешко – відкрита на всі оточуючі її культури, а також бере активну участь в їх розвитку – ввійшла до науки під назвою Homo Bucovinensis» [2].

Історично склалося так, що на Буковині поширеною була культурна комунікація. Це підтримувалося законодавчо. Засновувалися національні культурні товариства, в яких музичне мистецтво відігравало провідну культуроідентифікаційну функцію. Саме у поліетнічному середовищі музичне мистецтво виконувало роль культурної медіації. Видатні композитори і педагоги краю мали приналежність до мультикультурної традиції: С.Воробкевич, К.Мікулі, Є.Мандичевський, О.Воєвідка. В краї діяло 5 народних домів, які і до цього часу ведуть активну діяльність у площині об'єднання буковинців навколо культурних і мистецьких цінностей. Яскравим прикладом такої взаємодії є проведення Міжнародного фестивалю національних спільнот краю «Буковинські зустрічі». Ідея цього масового дійства зародилася в Польщі, серед вихідців з Буковини. Ініціатором і керівником цього фестивалю є польський етнограф Збігнєв Ковальський. Вперше він був проведений у 1989 році. Це масштабне дійство об'єднує кілька країн: Польщу, Румунію, Угорщину, Україну. Інколи приєднуються й інші країни – Молдова, Австрія. Метою фестивалю є презентування і збереження традицій, звичаїв, пісень, танців, народних костюмів і гастрономії багатонаціонального населення Буковини. Людей, які спілкуються різними мовами, об'єднує спільність культурних традицій і цінностей, бажання ділитися своєю унікальністю і дарувати оточуючим народнопісенну культуру і хореографічне мистецтво.

Творчими акцентами полікультурного виміру наповнюється освітнє середовище діяльності кафедри музики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. У 2012 році викладачі і здобувачі освіти кафедри брали участь у мистецькому, музично-виконавському транскордонному проєкті «Мугурелул» спільно з клубом дитячої творчості м. Дорохой, Румунія. Це стало поштовхом до багаторічної співпраці фольклорного студентського ансамблю «Буковиночка» кафедри музики та Міжнародного фестивалю народної музики «Мугурелул» м. Дорохой. Колектив неодноразово ставав лауреатом І премії цього потужного мистецького форуму (2012-2019 рр.) презентуючи на міжнародній арені

українську пісенну культуру, народний костюм, багатство автентичної буковинської народнопісенної традиції не лише українців, а й румунів [3].

Важливими для міжкультурної комунікації є захищені кваліфікаційні роботи, які написані здобувачами кафедри музики ЧНУ в 2025 р. Це кваліфікаційні дослідження магістрантів Белич Марти-Домніки «Музично-краєзнавча діяльність учнів в умовах поліетнічного культурного середовища» (наук. кер., канд. пед. наук, доцент Лісовий В.А.) та Мурарю Маріуса «Особливості музичної освіти учнів закладів загальної середньої освіти у полікультурному середовищі» (наук. кер., нар. артист України, професор Дерда І.М.). Вони підкреслюють важливість і актуальність міжкультурного діалогу засобами музичного мистецтва й освіти учнів у полікультурному та поліетнічному середовищі.

Висновки. Отже, проведене дослідження дозволяє стверджувати, що музична культура Буковини сформувалася як унікальне явище в умовах полікультурного середовища, де взаємодія різних етнічних, мовних і релігійних традицій сприяла виникненню багатогранного художнього і мистецького простору. Історичний розвиток регіону зумовив органічне поєднання українських, румунських, німецьких, польських та єврейських музичних традицій, що відобразилося як у професійній, так і в аматорській музичній практиці. Цьому сприяли спадкоємність традицій через діяльність освітніх інституцій, національних музичних товариств і видатних композиторів та педагогів краю.

Сучасний етап розвитку музичної культури регіону характеризується активним переосмисленням історичної спадщини, посиленням міжкультурного діалогу та впровадженням нових форм музично-освітньої діяльності. Зокрема, спостерігається прагнення до збереження національної ідентичності в умовах глобалізації, що проявляється у відродженні традицій, розвитку фестивального руху та інтеграції академічного і народного мистецтва.

Таким чином, музична культура Буковини постає як динамічна система, у якій гармонійно поєднуються традиція і новаторство, локальне і європейське, історична пам’ять і сучасні культурні практики. Перспективи подальших досліджень пов’язані з поглибленим вивченням регіональних музично-педагогічних шкіл, аналізом маловідомих джерел та осмисленням ролі музичної культури у формуванні міжкультурної комунікації.

Список використаних джерел

1. Структура населення Буковини часів Австрійської імперії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%

2. Сухомлинов О. Буковина як пограниччя культур (в контексті інтеграційних процесів в Європі) // Bliżej siebie. Rumuni i Polacy w Europie. Historia i dzień dzisiejszy – Mai aproape unii de alţii. Români şi polonezi în Europa. Istorie şi prezent. – Suceava, 2006. – С. 69 -77. URL: https://suchomlynow.pl/assets/files/publikacje/bukowina-Ro-06.pdf

3. Orchestra “Mugurelul” Dorohoi în peisajul folkloric transfrontalier / Marcel Dupu. – Botoșani : Arena Cărții, 2011. 62 p.

УДК 316.72:004.738
ORCID: 0000-0002-5257-8862

ПРИКЛАДНА КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТА ДІДЖИТАЛ КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: АПСАЙКЛІНГ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА ТРАНСФОРМАЦІЇ

Данник К.О., кандидат культурології, доцент, доцент кафедри сценічного мистецтва і культури
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: прикладна культурологія, діджитал-культура, сталий розвиток, апсайклінг, культурні практики, екологічна етика, цифрові наративи.

Сучасна культура функціонує в умовах екологічної кризи, надвиробництва та гіперспоживання, що супроводжуються цифровою трансформацією соціальних процесів. Стратегії сталого розвитку до 2030 року, проголошені Організацією Об’єднаних Націй, передбачають переорієнтацію суспільства на принципи відповідального виробництва, споживання та збереження ресурсів.

У цьому контексті прикладна культурологія постає не лише як аналітична дисципліна, але як практико-орієнтований механізм трансформації соціокультурних практик. Теоретичними засадами проблематики є: По-перше: прикладна культурологія, що інтерпретується як галузь, що спрямована на впровадження культурних знань у конкретні соціальні процеси, управлінські рішення та освітні практики. По-друге діджитал-культура, яка розглядається як середовище, у якому відбувається циркуляція символів, візуальних кодів і культурних наративів, що формують нові типи ідентичності та поведінкові моделі. По-третє сталий розвиток, який осмислюється не лише як економічна чи екологічна стратегія, а як культурний проєкт зміни світогляду.

Культура в цій моделі стає ключовим медіатором між екологічною політикою та повсякденними практиками.

Апсайклінг як культурна стратегія.

Апсайклінг виходить за межі утилітарного повторного використання матеріалів і набуває символічного значення. У культурологічному вимірі він може бути трактований як:

- форма ресеміотизації матеріалу;
- акт трансформації «відходу» в «цінність»;
- перформативна практика екологічної відповідальності;